

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 733. An & quando hæres teneatur conficere inventarium, & antestator necessitatem illius faciendi remittere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

pedimentum absentia, carceris, morbi. de Lugo *cit. d. 24. num. 234.* qui tamen terminus inchoationis inventarii peremptorius non est, ut Perez in *cod. de jur. delib. num. 4.* Lauterb. *ibidem. §. 15.* Muller. *l. c.* citatis aliis; sed adhuc profuturum dictum tempus, etsi non cæperit intra 30. dies. Lugo. *l. c.* cum Molin. *d. 218. §. dubium est.* communem dicente. Si verò hæredes absentes sunt, aut hæredias, vel saltem major ejus pars, ut de Lugo, alibi sita, perficiendum inventarium intra annum. *cit. l. fin. §. 2.* numerandum à tempore mortis testatoris, ut Lauterb. *§. 12. &* ut Idem, si bona sita in diversis locis, tempus hoc determinandum arbitrio Judicis; cum etiam hoc tempus ex juxta causa prorogari possit. Carpz. Lauterb. Muller. *LL. cit.*

4. Dicitur tertio: *confectum ab hærede*: de jure namque civili conficere inventarium ejusque beneficio uti possunt regulariter hæredes omnes (exceptiones tamen aliquas vide apud Brunem, *ad cit. l. fin. num. 69.* Berlich. *decis. 160. num. 32.* Mynf. *cent. 2. obs. 92.*) sine discrimine, siue sint sui, siue extranei: siue legitimi, siue testamentarii: siue instituti, siue substituti: siue ex parte, siue ex alfe. uti hæc habentur in *cit. l. fin.* siue sint fiduciarii seu fideicommissarii. Arg. *§. 4. & 7. Inst. de fideicom. hered.* & in specie etiam Ecclesia & fiscus. Stryck. *de candel. testam. c. 22. memb. 2. §. 3.* Lauterb. *§. 10.* Item hæres hæredis, si hæreditas transmissa sit, inventarium inchoatum perficere, vel tempore nondum elapso, inchoare potest. Arg. *l. 7. §. 1. ff. de acquir. velomit. hered.* Possè etiam hæredem conficere inventarium, etiam si testator confectioem prohibuerit, Arg. *l. 5. ff. de legat. 1.* ait Lauterb. *cit. §. 10.* ubi etiam, quòd hæredibus atate vel alia ratione impeditis, eorum nomine fieri possit per curatores, tutores; quin & hos ad hoc teneri dicit.

5. Dicitur quartò: *res omnes in hæreditate reperi- tas exhibens.* Siquidem omnia ad hæreditatem spectantia (siue hæres eorum habeat dominium plenum, siue minus plenum: siue revocabile, siue irrevocabile: siue verum, siue fictum: siue directum, siue indirectum: siue jus in re, siue jus ad rem) inventario specificè inseri debent juxta *cit. l. fin. §. 2.* Lauterb. *§. 11.* ita ut, si quid omisum bona fide, puta ex ignorantia vel inadvertentia, inventario de novo adjiciendum; si verò dolosè quid, quòd hæreditatem auget, (secus, si eam minuat, ut æs alienum) celatum vel subductum, id in duplum restituendum, vel hodiernis moribus simplum, & dolosè subducens arbitrarè puniendus. *cit. l. fin. §. 10.* Lauterb. *l. c.* Muller. *l. c. th. § 6. lit. n.* & in specie, si celatum vel subductum inventario fuerit legatum seu res legata, hæres veniat privandus falcidia, ut Muller. *l. c. lit. 2.* uti & si conjux superstes subduxit, præter restitutionem privanda usufructu secundum jus provinciale ei competente in bonis defuncti acquisito, ut idem. Atque ita in specie inferendæ sunt res, tam mobiles, ut pecunia parata, suppellex domestica, annuli, panni, linteamina, vestes, frumentum, animalia, & inter hæc res deposita & pignori data (quamvis de rebus defuncto commodatis aut depositis adnotare eas, necessarium non esse, etsi tutius dicat de Lugo de *7. & 7. rom. 2. d. 24. num. 235.*) quàm immobiles, ut aedificia, castra, agri, vineæ, sylvæ, piscinæ, stagna &c. designanda per duos proximos confines terminos juxta *L. forma ff. de censib.* Item res incorporales, ut sunt jura servitutum venandi, patronatus, ope-

ra, rustica, decimæ, jurisdictio, ususfructus, feudata, petiones, nomina seu debita & credita eorumque scripturas aliave jura activa & passiva ei competentia. Gail. *l. 2. obs. 10.* Mynf. *cent. 1. obs. 69. num. 12.* Muller. *l. c. lit. a.* fructus etiam jacente hæreditate percepti, & accessiones (intellige tam in mobilibus, quàm immobilibus aliisque factæ hæreditati. de Lugo. *l. c.* Muller. *cit. th. § 6. lit. a.* citans Bachov. *ad Treutl. vol. 2. d. 12. th. 8. lit. f.*

6. Dicitur denique. *sine periculo hæredis. seu liberans à periculo*: cujus declaratio paulò post dabitur, ubi de commodis inventarii.

Quest. 733. *An & quando hæres teneatur conficere inventarium, & num testator necessitatem faciendi inventarium remittere possit?*

1. Resp. primò: quamvis per se & regulariter loquendo nullus teneatur aut cogi possit ad faciendum inventarium, præsertim dum certò constat, quòd hæreditas pro omnibus debitis sufficiat, vel hæres sit solvendo, ita ut nulli aliquid damni immineat; eò quòd inventarium sit beneficium principaliter introductum in favorem hæredum; nemo autem teneatur uti favore & privilegio concessio; ut cum communi AA. qui passim dicunt, possè hæredem inventarium omittere, si velit Reiffent. *h. t. num: § 11.* nihilominus tamen etiam, quia in ad-eunda hæreditate sæpe occurrunt difficultates & pericula, ad ea declinanda, uti etiam propter publicum interestè conficere inventarium hæredes coguntur. Tholof. in *synag. jur. l. 46. c. 3. num. 12.* Lauterb. *l. c. §. 10.* Reiffent. *l. c.*

2. Resp. secundo: necessariò tamen conficiendum inventarium in sequentibus casibus. Primò tutores, curatores, casu quo eorum cura commissi pupilli, minores, prodigi, amentes, furiosi hæredes sunt, facere debent inventarium; & si id non faciant, debent non tantum illi, cujus curam gerunt, sed etiam creditoribus ultra vires hæreditatis satisfacere, si damnum inde oriatur; eò quòd, qui præstandorum obligationem habent, ad inventarii confectioem teneantur. Arg. *l. 1. ff. de tutel. & rat. distrab.* quamvis pupillis & minoribus contra tutoris & curatoris negligentiam succurratur per restitutionem in integrum. *novel. 1. c. 4. §. 1.* Lauterb. in *ff. de jur. delib. §. 10.* qualiter etiam succurri minori, si modo illegitimo, aut planè non conficiat inventarium, maxime, dum ob inconsultam facilitatem atatisque lubricum damnosam adivit hæreditatem omisso inventario; secus, si dolo id fecerit, ut prætextu atatis in hæreditate, siue opulenta, siue damnosa impunè grassaretur, tradit Muller. *l. c. th. § 4. lit. e.* Verùm hæc necessitas conficiendi inventarii, quæ ratione administrationis officiique publici à lege inducta est, & communis omnibus illis, qui Juris imperio defensionem testamentariam in defectu aliorum suscipiunt, quales sunt Magistratus, Episcopi diocesani, Abbates &c. distincta est ab ea, de qua hic quaritur, nimirum quam quis privatus habet, aut hic & nunc habere potest ratione sibi obvenientis hæreditatis in ordine ad securam, tam respectu sui, quàm aliorum aditionem illius.

3. Secundo tali proinde necessitate conficiendi inventarii tenentur hæredes, vel iis invitis Judex ex officio, quando est periculum, ne illo omisso cohæ-

Coheredes absentes, creditores, legatarii aliive damnatum patiantur; dum forte heredes praesentes hereditatem partemve ejus distraherent, dilapidarent, occultarent, ejusque restitutionem lege debitam ob pauperitatem facere nequirent. Arg. l. fin. c. de jur. delib. Molin. de 7. § 7. Tom. 2. d. 219. Hunn. encyclop. p. 4. tit. 17. c. 5. Reiffenst. h. r. num. 513. Tertio heredes gravati fideicommissio universalis. eò quòd, cum talis gravatus teneatur totam hereditatem restituere alteri, hic securus reddi debeat, heredem directum nihil subtraxisse aut neglexisse. Reiffenst. num. 514. citans pro hoc Molin. ubi ante. Tusch. Tom. 4. concl. 349. num. 20. Peregr. de fideicom. a. 35. num. 25. & ut alii addunt, quia aliàs non posset detrahere rebellianicam. Contrarium nihilominus probabilius teneri à Molin. cit. d. 219. ait de Lugo cit. d. 24. num. 236. eò quòd leges inducentes hanc necessitatem loquantur solum de inventario in ordine ad creditores, legatarios & fideicommissarios particulares; addit tamen ipsum fideicommissarium universale, dum ei restituitur hereditas, propter creditores & legatarios teneri facere inventarium, si illud ab herede directo factum non fuit, ne alioquin teneatur ultra vires hereditatis; cum loco heredis habeatur. Sed neque posse testatorem liberare heredem ab onere conficiendi inventarium respectu creditorum, utpote quibus non potest praedjudicare, sed solum respectu legatariorum & fideicommissariorum, quibus, quæ relinquit, ex mera liberalitate relinquit. & in genere posse testatorem absolvere ab omni onere faciendi inventarii & reddendi rationes illos, quibus posset ipse ea bona relinquere libera sine onere ex inde dandi partem aliquam aliis, ait de Lugo l. c. fitque hæc liberatio à testatore quandoque verbis prohibitive, ut Lauterb. l. c. §. 18. Tertio in specie miles de rebus in hereditate relictis inventarium exhibere debet, ea necessitate ei à lege imposita. L. fin. ff. §. c. de jur. deliber. minus tamen solemn in inventario ei succurritur beneficio Gordianæ constitutionis. L. ult. §. ult. c. eod. Muller. lit. 1.

4. Resp. tertio potest testator hanc necessitatem condendi inventarii remittere, ita ut hac remissione sua omnem excludat doli & furti suspicionem, in qua aliàs esset omittens inventarium; adeoque sic adiens hereditatem non minus sit extra periculum, quam si illam cum inventario adeat, nisi tamen dolus expressè doceri posset. Muller. l. c. ib. 57. lit. 3. cum Stryckio de remiss. invent. c. 8. num. 11. juncto c. 4. num. 12. quod ipsum tamen hac quasi generali regula & limitatione temperat; nimirum ut, quoties negotium solius remittentis interesse concernit, hæc remissio ab eo fieri possit, aliàs non, atque ita quoties in alterius quam testatoris ipsius eorumve, qui ab eo causam lucrativam habent favorem conficiendum inventarium, facere eam remissionem potest. Muller. l. c. lit. 1. cum Donell. enucleat. l. 7. c. 3. lit. b. & Stryck. l. c. c. 3. num. 10. Unde & contra, quia testator creditoribus jam obligatus fuit, in horum injuriam dictam remissionem facere nequit. Schrad. tr. de feud. p. 8. c. 8. num. 20. Peregr. de fideicom. a. 11. num. 75. Molin. Covar. & alii, quos citat & sequitur. Muller. unde etiam facta à testatore hæc remissio in praedjudicium legitimæ nullius est momenti, ut

Idem cum Pruckman cons. 48.

num. 37.

Quæst. 734. Quisnam sit effectus, seu quæ commoda inventarii confecti, & quæ incommoda ejusdem omiffi?

1. Resp. primò: præterquam quòd heredi ratione inventarii conficiendi detur exceptio diltoria secundum dicta, ut interea tempore, quo conficitur inventarium, contra eum nec realis nec personalis actio institui queat per civ. l. fin. §. 11. c. de jur. delib. dum aliàs, si purè adierit, de jure communi post novem dies conveniri possit juxta novcl. 115. c. 5, §. 1. ratione inventarii confecti datur ei exceptio in ordine ad sequentes effectus respicientes vel damnum heredis averendum, vel lucrum ei acquirendum. Et primò quidem ut, si in eo conficiendo modus à Justiniano præscriptus servatus, adita hereditate, perpetuo tutus sit, ne ultra vires hereditatis ab eo quicquam exigatur, sive à creditoribus, sive à legatariis. civ. l. fin. §. 4. §. 5. Inst. de hered. qual. §. diff. Lauterb. in ff. de jur. de lib. §. 14. Muller. ibid. ib. 57. lit. 1. etsi enim hæres cum inventario sit verus hæres, & in univèrsum jus etiam passivum defuncti succedat, æquissima tamen ex illa constitutione Imperatoris datur illa ea exceptio, quæ ultra vires hereditatis exigentes quid repellere potest, quæque paratam habet executionem. Zanger. de except. p. 3. c. 26. num. 102. Berlich. p. 1. com. l. 84. num. 70. Muller. l. c. Unde etiam sine periculo adire potest hereditatem, eamque denuo repudiare; ac consequenter non eget jure deliberandi; cum eam adiens cum beneficio inventarii sit extra omne periculum. cit. l. fin. Hunn. p. 4. tit. 17. c. 5. Fachin. l. 7. c. 13. Reiffenst. num. 510.

2. Secundò idem dicendum, si casu fortuito citra culpam aut moram heredis res quæ piam hereditariæ perierint; & sic quantitas hereditatis in inventario designata diminuta, ut neque pro tota inventarii quantitate, neque pro rebus illis deperditis conveniri possit. cit. l. fin. §. 5. 13. §. 14. Lauterb. Muller. LL. cit. de Lugo l. c. num. 229. dicens tunc talem rem perire creditoribus, non heredi. addit etiam Muller. cum Surdo decis. 30. num. 14. §. decis. 318. quòd, si hæres à creditoribus vel legatariis ad solvendam pecuniam remve aliam in hereditate onerosa non repertam conveniatur, exceptione inventarii opposita, impetrare possit, ut illi res alias hereditarias in solidum accipere compellantur; cum in vim inventarii unum pro alio creditori etiam invito, solvi possit. lit. l. fin. §. fin. verò, licet aliàs regula juris sit, quòd unum pro alio creditori invito solvi nequeat. l. 2. §. mutui datio. ff. si certum petat, non tamen res aliàs, quam in hereditate, quæ solvendo non est, repertas in solutum dare cogitur. cit. l. fin. §. 6. Lauterb. cit. §. 13.

3. Tertio, beneficio inventarii detrahere potest hæres falcidiam, etsi tota hereditas legatis exhausta. Arg. cit. l. fin. §. 4. Jalon. ibid. §. est præfata. num. 1. Tholos. syntag. jur. l. 46. c. 3. num. 17. Lugo l. c. num. 229. Lauterb. l. c. §. 15. Muller. l. c. spectatque hæc detractio ad rationem lucri. Possè tamen etiam testatorem in ordine ad retinendum nihilominus jus detrahendi falcidiam integrum remittere heredi confectioem inventarii, tuetur Muller. l. c. lit. 3. citatis pro hoc Paris. vol. 2. cons. 79. num. 17. Hann. de 7. §. 7. tr. 6. num. 665. Clar. §. testamentum. q. 66. num. 2. Fachin. contr. juris. l. 6. c. 25. per tot. Mol. Cujac. plurimis-que aliis, idque ex ea ratione, quòd testator legariis præju-